

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Robert Stubičar		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Književnost i kulturni identitet		
Matični broj	284		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti <i>(staviti križić u polje)</i>	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca			
Datum i mjesto rođenja			
Adresa			
Telefon / mobitel			
e-pošta			
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	2020. – danas Filozofski fakultet Osijek, Poslijediplomski studij Književnosti i kulturnog identiteta 2018. – 2020. Filozofski fakultet Osijek, dvopredmetni diplomski studij povijesti, nastavnički smjer i Njemačkoga jezika i književnosti, nastavnički smjer 2014. – 2018. Filozofski fakultet Osijek, dvopredmetni preddiplomski studij povijesti i Njemačkoga jezika i književnosti 2010. – 2014. Katolička klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici 2002. – 2010. Osnova škola Vladimir Nazor, Virovitica		
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	2023. – danas Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet Osijek, Centar za Bibliju i književnost – nositelj projekta na istraživačkom projektu zajedno sa prof. dr. sc. Krešimirom Šimićem - Književna teorija Harolda Blooma i Biblija Kolovoz 2020. – Ožujak 2021. Honorarni prevoditelj za Lingua - Osijek		

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUCILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

Popis radova	Stubičar Robert, <i>Komparativna analiza prikaza tragičnih ljudskih sudbina u staroj mezopotamskoj književnosti i suvremenoj američkoj drami</i> , POVEČALO časopis za povijest i prosudbe o povijesnoj zbilji i kulturi naslijeđa, 5 (27) 2023., UDK 949.75 - ISSN 1330-1667. Stubičar Robert, <i>Prikaz drugih i drukčijih u akademskoj književnoj tradiciji iz perspektive Emmanuela Levinasa</i> , Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevih i klasičnih civilizacija BATHINVS, godišnjak udruženja BATHINVS ACTA ILLYRICA, GODINA VII, 7, UDK-902-94, rad prošao recenzentski postupak i lekturu te čeka objavu u prosincu 2023.
Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima	-
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Harold Bloom i Biblija
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku)	-
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski
OBRAZLOŽENJE TEME	

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Harold Bloom (1930.-2019.) iznimno je utjecajan književni teoretičar, poznat ponajprije kao oštar kritičar antihumanističkih tendencija koje je vidio u poststrukturalizmu, lakonovskoj psihoanalizi, novom historizmu, semiotici, marksizmu i feminizmu. Spomenute je pristupe književnim tekstovima nazvao „škola resantimana“ (School of Resentment) i, u očitj aluziji na novu kritiku, „novi cinizam“ (New Cynism). Usuprot „školi resantimana“, odnosno „novom cinizmu“, za koju je držao da je pokrenula degenerativne procese pa u konačnici i rastakanje književnosti, isticao je važnost književnog kanona i autora. Pritom se u velikoj mjeri oslonio na kabalističku, gnostičku i romantičarsku tradiciju. Na temelju spomenutih tradicija razvio je tzv. antitetičku književnu teoriju (distanciranje od velikih prethodnika). Međutim, u književnom je studiju manje poznato da je Bloom bio iznimno zainteresiran i za Bibliju (primjerice, smatrao je da autor, odnosno autorica, koju naziva Jahvistkinja, najstarijeg sloja Tore "rodila" Shakespearea, koji je za Blooma epicentar Zapadnog kanona). Upravo taj aspekt Bloomova opusa najmanje je istražen, što otvara prostor novom i drugačijem pristupu Bloomu.
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Harold Bloom (1930-2019) is an extremely influential literary theorist, known primarily as a sharp critic of the anti-humanist tendencies he saw in post-structuralism, Laconian psychoanalysis, new historicism, semiotics, Marxism and feminism. He called the mentioned approaches to literary texts "School of resentment" and, in an obvious allusion to new criticism, "New Cynicism". Against the "school of resentment", that is, the "new cynicism", which he believed had started degenerative processes and ultimately the dissolution of literature, he emphasized the importance of the literary canon and the author. In doing so, he relied heavily on the Kabbalistic, Gnostic and Romantic traditions. Based on the aforementioned traditions, he developed the so-called antithetical literary theory (distancing from great predecessors). However, it is less known in literary studies that Bloom was extremely interested in the Bible as well (for example, he believed that the author, or rather the female author, whom he calls the Yahwist, of the oldest layer of the Torah "gave birth" to Shakespeare, who for Bloom is the epicenter of the Western canon). It is precisely this aspect of Bloom's oeuvre that has been the least explored, which opens up space for a new and different approach to Bloom.
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1

Prijava teme doktorske disertacije

Najpoznatija Bloomova knjiga, *The Western Canon* (1994.), nije rasprava o kanonu, već kanon sâm (riječ je o dvadeset i šest autora). Podnaslov (*The Books and the School of the Ages*) vezan je uz Danteovu *Commedia*, koju je Stefan George nazvao „knjigom i školom epoha“. Kompozicija slijedi shemu koja se oslanja na *La Scienza nuova* (1725.) Giambattista Vicoa (teokratsko, aristokratsko i demokratsko doba). Ipak, Bloom izostavlja teokratsko doba (od drevne bliskistočne do preddanteovske književnosti, dakle Bibliju), a započinje Shakespeareom – epicentrom kanona, da bi se vratio Danteu te pratio kronologiju sve do poglavlja Beckett... Joyce... Proust... Shakespeare (riječ je o aluziji na Beckettov tekst *Dante... Bruno... Vico... Joyce*). Ustrojstvo *The Western Canon* tako proces kanonizacije ujedno objašnjava i provodi, što znači da funkcionira ujedno i kao pravilo i kao popis. Zapravo, osnovno je načelo Bloomova kanona: upotrijebiti biblijski model kanona, a odbaciti biblijsku (kanonsku) religiju. No, iako u *The Western Canon* nema mjesta za Bibliju – knjigu koja (dakako, uz grčko-rimsku književnu kulturu) stoji na početku ne samo Zapadne književne kulture već i njegove (Bloomove) književne izobrazbe (čitao ju je kao dječak na jidišu) – ona je ipak svojevrsno ishodište njegova (Bloomova) kanona. Naime, Bloomovo „revizionističko“ čitanje Biblije pokazalo je da je upravo (Hebrejska) Biblija, Tanak, odnosno njezin najstariji sloj (jahvistička redakcija *Tore*) prethodila i iznjedrila Shakespearea. Bloom je u knjizi *Jesus and Yahweh* (2005) ustvrdio da ukoliko Shakespeare sadrži nas, onda Jahve sadrži Shakespearea, bez obzira je li on bio odmetnuti katolik, protestant, hermetist ili začelnik nihilizma. U tom smislu riječ je o nekovrsnom harmoniziranju kanona, stapanju religijskog i književnog, o Bloomovoj *Tori*, koja djelomično uključuje Tanak (Hebrejsku bibliju), ali ipak prvenstvo daje Shakespeareu. Da bi se razumjela naznačena dijalektika, potrebno je pomno čitanje Bloomovih knjiga o Bibliji: ponajprije *Book of J* (1988) i *Jesus and Yahweh: The Names Divine* (2005.), a zatim i *Ruin the Sacred Truths: Poetry and Belief from the Bible to the Present* (1989.) i *The Shadow of a Great Rock: A Literary Appreciation of the King James Bible* (2011.).

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

U domaćem književnom studiju o Bloomu je pisano vrlo malo, gotovo nezatno. Gordana Stabinac napisala je rad 'Zapadni kanon i hrvatska književnost', *Književna smotra* 37, 1, 2005 u kojemu je više riječi o strategijama interpretacije hrvatske književne kulture negoli o samom Bloomu. Osim toga prevedeno je tek nekoliko članaka H. Blooma: Oslanjanje na sebe ili puki gnosticizam, *Europski glasnik* 7, 2002 te u časopisu *Kazalište Shakespeare i vrijednost ljubavi* (broj XXIII), *Kako vam drago* (broj XXIV) i *Komedija zabluda* (broj XXV) te ulomak iz *The Western Canon* – prevela je i uvodnu bilješku napisala Jagoda Spivalo -Rusan. Dakako, u anglofonom akademskom miljeu o Bloomu je pisano iznimno mnogo. Važnije monografske obrade su Harold Bloom: *Poetics of Conflict* (1994.) Grahama Allena, *Harold Bloom: The Rhetoric of Romantic Vision* (1985.) Grahama Allena i Davida Fitea te Harold Bloom: *Towards historical rhetorics (Critics of the Twentieth Century)* (1988.) Petera de Bolla. Riječ ipak o donekle „zakašnjelim“ monografijama jer je Bloom objavio neka od svojih značajnijih djela nakon što su objavljene spomenute monografije. Navedeni autoru manje-više obrađivali su ranije faze Bloomova opusa, napose njegovu ranu romantičarsko-kritičarsku i nešto kasniju književno-teorijsku fazu. Bloomove knjige u kojima se poduhvatio čitanja Biblije (a objavljene su u razdoblju od 1988. do 2005. godine) ovim monografijama nisu obuhvaćene. Knjige *Book of J* (1988.), *Jesus and Yahweh: The Names Divine* (2005.), *Ruin the Sacred Truths: Poetry and Belief from the Bible to the Present* (1991.) i *The Shadow of a Great Rock: A Literary Appreciation of the King James Bible* (2001.) nisu značajnije istraživane niti kasnije. Ospešnija studija koja se u nekoj mjeri bavi i naznačenim, kasnijim Bloomovim knjigama monografija je Petra

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

Brebanovića Antitetički kanon Harolda Blooma, objavljena u Novom Sadu 2011. (riječ je o doktorkoj disertaciji obranjenom na Filozofskom fakultetu u Beogradu). Spomenutom monografijom Brebanović je predstavio gotovo cjelokupni opus (pedesetak knjiga) i osnovne karakteristike Bloomove teorije. Osim toga Brebanović je napisao i nekoliko radova o Bloomu. O Bloomovoj koncepciji kanona i gnosticizmu pisao je u časopisu Reč: Antitetički kanon (1) (77/2008) i Antitetički kanon (2) (79/2009) te Književnost kao Biblija (80/2010). U radu Bloom... Nietzsche... Foucault... Rorty. Filozofske pretpostavke antitetičke kritike (Filozofska istraživanja 32 (2012) 1) razmatrao je ponajprije utjecaj Nietzschea na genezu i razvoj Bloomovih književnoteorijskih koncepcija Harolda Blooma, pri čemu je u prvom planu revizionistički temelj „straha od utjecaja“, a potom je pojedine elemente Bloomove poetike doveo u svezu s ničeanskim naslijeđem prisutnim kod Michela Foucaulta i Richarda Rortyja. Jasno je, dakle, da onaj aspekt Bloomova iznimno velikog i raznovrsnog opusa, koji je predmet ovog istraživanja – a to je Bloomovo čitanje Biblije – nije dosad pomnije istražen.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je pomnim čitanjem Bloomovih knjiga u kojima se nalazi njegovo „revizionističko“ čitanje Biblije (Book of J i Jesus and Jahweh: The Names Divine te Ruin the Sacred Truths: Poetry and Belief from the Bible to the Present i The Shadow of a Great Rock: A Literary Appreciation of the King James Bible) pokazati da je Biblija zapravo ishodište Zapadnog kanona i da je ona na taj kanon utjecala ne samo kao izniman izvor tematsko-motivske građe nego i u smislu svojevrsne „dehelenizacije“ književne kulture, pa čak i književne teorije.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Korpus istraživanja biti će zasnovan ponajprije na Bloomovu obimnom opusu (pedesetak knjiga) (Shelley's Mythmaking. Yale University Press, 1959; The Visionary Company: A Reading of English Romantic Poetry. Garden City, Doubleday, 1961; Blake's Apocalypse: A Study in Poetic Argument. Anchor Books: Doubleday and Co., 1963; The Literary Criticism of John Ruskin.; edited with introduction. DoubleDay, 1955; Walter Pater: Marius the Epicurean; edition with introduction. New American Library, 1970; Romanticism and Consciousness: Essays in Criticism.; edited with introduction. Norton, 1970; Yeats. Oxford University Press, 1970; The Ringers in the Tower: Studies in Romantic Tradition. University of Chicago Press, 1971; The Anxiety of Influence: A Theory of Poetry. Oxford University Press, 1973; The Selected Writings of Walter Pater; edition with introduction and notes. New American Library, 1974; A Map of Misreading. Oxford University Press, 1975; Kabbalah and Criticism. Seabury Press, 1975; Poetry and Repression: Revisionism from Blake to Stevens. Yale University Press, 1976; Figures of Capable Imagination. Seabury Press, 1976; Wallace Stevens: The Poems of our Climate. Cornell University Press, 1977; Deconstruction and Criticism. Seabury Press, 1979; The Flight to Lucifer: A Gnostic Fantasy. Vintage Books, 1979; Agon: Towards a Theory of Revisionism. Oxford University Press, 1982; The Breaking of the Vessels. University of Chicago Press, 1982; The strong light of the canonical: Kafka, Freud and Scholem as revisionists of Jewish culture and thought. Published by New York. The City College, 1987; The Poetics of Influence: New and Selected Criticism. Henry R. Schwab, 1988; Ruin the Sacred Truths: Poetry and Belief from the Bible to the Present. Harvard University Press, 1989; The Book of J: Translated from the Hebrew by David Rosenberg; Interpreted by Harold Bloom. Grove Press, 1988; The Gospel of Thomas: The Hidden Sayings of Jesus; translation with introduction, critical edition of the Coptic text and notes by Marvin Meyer, with an interpretation by Harold Bloom. HarperSanFrancisco, 1992; The American

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1

Prijava teme doktorske disertacije

Religion: The Emergence of the Post-Christian Nation; Touchstone Books, 1992; The Western Canon: The Books and School of the Ages. Harcourt Brace, 1994; Omens of Millennium: The Gnosis of Angels, Dreams, and Resurrection. Riverhead Books, 1996; Shakespeare: The Invention of the Human. Riverhead Books, 1998; How to Read and Why. Scribner, 2000; Stories and Poems for Extremely Intelligent Children of All Ages. Scribner, 2001; Genius: A Mosaic of One Hundred Exemplary Creative Minds. Warner Books, 2002; Hamlet: Poem Unlimited. Riverhead Books, 2003; The Best Poems of the English Language: From Chaucer Through Frost. Harper, 2004; Where Shall Wisdom Be Found? Penguin Publishing Group, 2004; Jesus and Yahweh: The Names Divine. Riverhead Books, 2005.; American Religious Poems: An Anthology By Harold Bloom. Library of America, 2006; Fallen Angels, illustrated by Mark Podwal. Yale University Press, 2007; Till I End My Song: A Gathering of Last Poems. Harper, 2010; The Anatomy of Influence: Literature as a Way of Life. Yale University Press, 2011; The Shadow of a Great Rock: A Literary Appreciation of The King James Bible. Yale University Press, 2011; The Daemon Knows: Literary Greatness and the American Sublime. Spiegel & Grau, 2015; Falstaff: Give Me Life. Scribner, 2017; Cleopatra: I Am Fire and Air. Scribner, 2017; Lear: The Great Image of Authority. Scribner, 2018; Iago: The Strategies of Evil. Scribner, 2018; Macbeth: A Dagger of the Mind. Scribner, 2019; Possessed by Memory: The Inward Light of Criticism. Knopf, 2019; Take Arms Against a Sea of Troubles: The Power of the Reader's Mind Over a Universe of Death. Yale, 2020; The Bright Book of Life: Novels to Read and Re-read. Knopf, 2020). Uz to Bloom je u Chelsea House Publishers bio izvršni urednik za serijal Modern Critical Interpretations, koji sadrži preko 100 brojeva. Bloom je za svako djelo napisao uvodni esej i uredničke opaske. Nadaje, osim Bloomova opusa korpus istraživanja čini će važnija djela koja su utjecala na oblikovanje Bloomove antitetičke poetike (teorije utjecaja) (Giambattista Vico, New Science, 1725; Friedrich Nietzsche. Jenseits von Gut und Böse: Vorspiel einer Philosophie der Zukunft. 1886; Friedrich Nietzsche. Der Antichrist. 1895; Sigmund Freud. Totem und Tabu: Einige Übereinstimmungen im Seelenleben der Wilden und der Neurotiker, 1913; Sigmund Freud. Die Zukunft einer Illusion, 1927; Hans Jonas. The Gnostic Religion: The Message of the Alien God & the Beginnings of Christianity. Beacon Press, 1958; Gershom Scholem. Origins of the Kabbalah. Princeton University Press, 1987; Moshe Idel. Kabbalah: New Perspectives. Yale University Press, 1988). Nakon čitanja Bloomova cjelokupnog opusa i djela autora koji su najsnažnije utjecali na Bloomovu antitetičku teoriju (S. Freud, F. Nietzsche, G. Vico, H. Jonas, M. Idel i G. Scholem), pozornost će se usmjeriti na Bloomove knjige o Bibliji, ponajprije na Book of J i Jesus and Jahweh: The Names Divine. Spomenute knjige analizirat će se tako da se, prvo, izdvoje biblijski tekstovi koji se u njima analiziraju (kojim redakcijama prema povijesno-kritičkim analizama pripadaju), zatim, drugo, da se isti tekstovi kontekstualiziraju u sam biblijski kanon i egzegetsku tradiciju, a potom, treće, da se analizira kojim metodološkim alatima se pri njihovu interpretiranju služio sam Bloom, odnosno na koje se tradicije oslanjao (gnostičku, kabalističku, romantičarsku i sl.). Na kraju će se pokušati sintetizirati prethodni uvidi i zaključiti u kojoj su mjeri biblijski tekstovi utjecali na Bloomovu književnu teoriju, odnosno u kojoj mjeri i na koji način su spomenute tradicije (kabalistička, gnostička i romantičarska te autori poput S. Freuda, G. Vicoa, F. Nietzschea, H. Jonasa, M. Idela i G. Scholema) utjecale na jedno sasvim novo, Bloomovo, tumačenje Biblije i kako se to tumačenje uklapa u Postmodern Bible (poststrukturalistički i psihoanalitički pristupi Bibliji, zatim reader-response criticism, ideološke i feminističke/ženske kritike, semiotika i sl.).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekuje se da će se nakon čitanja Bloomova obirnog opusa s posebnom usmjerenošću na njegove knjige o Bibliji (Knjige Book of J; Jesus and Jahweh: The Names Divine; Ruin the Sacred Truths: Poetry and Belief from

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

the Bible to the Present i The Shadow of a Great Rock: A Literary Appreciation of the King James Bible) pokazati na koji način i u kojoj mjeri je Bloomovo čitanje Biblije utjecalo na njegovu koncepciju kanona i antitetičku književnu teoriju. Odnosno, kako je antitetička teorija utjecala na čitanje Biblije i koncipiranje kanona i novog tumačenja autora.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Bloom, Harold. *The Anxiety of Influence. A Theory of Poetry*. Oxford University Press, 1973.
2. Bloom, Harold. *A Map of Misreading*. Oxford University Press, 1975.
3. Bloom, Harold. *Agon: Towards a Theory of Revisionism*. Oxford University Press, 1982.
4. Bloom, Harold. *The Book of J. Translated from the Hebrew by David Rosenberg; Interpreted by Harold Bloom*. Grove Press, 1988.
5. Bloom, Harold. *Ruin the Sacred Truths. Poetry and Belief from the Bible to the Present*. Harvard University Press, 1989.
6. Bloom, Harold. *How to Read and Why*. Simon & Schuster, 2000.
7. Bloom, Harold. *Genius A Mosaic of One Hundred Exemplary Creative Minds*. Warner Books, 2002.
8. Bloom, Harold. *Jesus and Jahweh: The Names Divine*, Riverhead Books, 2005.
9. Bloom, Harold. *The Anatomy of Influence. Literature as Way of Life*. Yale University Press, 2011.
10. Bloom, Harold. *The Shadow of a Great Rock. A Literary Appreciation of the King James Bible*. Yale University Press, 2011.
11. Allen, Graham. *Harold Bloom: Poetics of Conflict* 1985.
12. Filte, David. *Harold Bloom: The Rhetoric of Romantic Vision* 1985.
13. Peter de Bolle. *Harold Bloom: Towards Historical Rhetorics*, 1988.
14. Jonas, Hans. *The Gnostic Religion*, Beacon Press, 2001.
15. Brebanović, Predrag. *Antitetički kanon Harolda Blooma*. Fabrika knjiga, 2011.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku 20.10.2023.

Potpis

Napomena¹

¹ U napomeni navesti budućega mentora.

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

prof. dr. sc. Krešimir Šimić – mentor

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.